

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM PRO PRAKTICKOU ŠKOLU DVOULETOU

„ŠKOLA PRO ŽIVOT 2“

Střední škola, Základní škola a Mateřská škola prof. V. Vejdovského
Olomouc - Hejčín

1. Identifikační údaje

program je zpracován podle RVP pro obor vzdělávání Praktická škola dvouletá

78-62-C/02

- předkladatel :

název školy : Střední škola, Základní škola a Mateřská škola prof. V.
Vejdovského Olomouc - Hejčín

adresa školy : Tomkova 42/411
779 00 Olomouc
pracoviště Svatoplukova 65/11, a Táboritů 78/25
Olomouc

právní forma : příspěvková organizace/ školská právnická osoba

ředitel : PaedDr. Mgr. Dan Blaha

IČO : 00601691

IZO : 108056848

kontakty : telefony: škola: 585 496 180
608 101 813

ředitel: 585 358 350
777 014 201

zástupce: 585 496 181

e-mail: škola: i.maresova@vejdovskeho.cz
ředitel: red@vejdovskeho.cz

www: škola: www.vejdovskeho.cz

koordinátor tvorby ŠVP: Mgr. Ivana Marešová

- **zřizovatel :**

název : Olomoucký kraj

adresa : Jeremenkova 40a
779 11 Olomouc

kontakty : tel.: 585 508 111
fax : 585 508 564

- **platnost dokumentu od :**

datum : 1. 9. 2018

podpis ředitele :

razítko školy :

- **aktualizováno ke dni :** 1. 9. 2022

Aktualizace ŠVP ke dni 1.9.2022 byla doplněna o tranzitní plán, který vznikl jako výstup realizace projektu „Šance pro děti se SVP II“, registrační číslo CZ.02.3.62/0.0/0.0/19_077/0016783

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

2. Charakteristika školy

2.1. Úplnost a velikost školy

S účinností od 1. 9. 2018 došlo ke sloučení Střední školy a Základní školy prof. Z. Matějčka Olomouc, Svatoplukova 11 se Střední školou, Základní školou a Mateřskou školou prof. V. Vejdvorského Olomouc – Hejčín, která se stala nástupnickou organizací
Zřizovatelem školy je Krajský úřad Olomouckého kraje.

Pracoviště Svatoplukova 11 a Táboritů 25 sdružuje základní školu s devíti ročníky povinné školní docházky zřízenou od 1. 9. 2016 dle § 16 odst. 9 školského zákona pro žáky s mentálním postižením, základní školu podle § 16 odst. 9 školského zákona pro žáky s více vadami a třídy dle § 16 odst. 9 školského zákona pro žáky s MP, PAS a VV s deseti ročníky povinné školní docházky a školu zřízenou dle § 16 odst. 9 školského zákona pro žáky s mentálním postižením, Praktickou školu jednoletou a Praktickou školu dvouletou, školní družinu a internát. Od roku 2002 škola poskytuje vzdělávání pro klienty s autismem a poruchami autistického spektra jako krajské zařízení.

Praktická škola jednoletá poskytuje střední vzdělávání pro žáky s těžkým stupněm mentálního postižení, souběžným postižením více vadami a autismem, kteří ukončili základní vzdělávání v základní škole speciální podle vzdělávacího programu určeného pro tuto skupinu žáků (Školní vzdělávací program pro základní školu speciální, Díl II), případně dobíhajícího Vzdělávacího programu pomocná škola a Rehabilitačního vzdělávacího programu pomocné školy.

Praktická škola dvouletá poskytuje střední vzdělávání žákům se středně těžkým stupněm mentálního postižení, případně s lehkým mentálním postižením v kombinaci s dalším zdravotním postižením, které jim znemožňuje vzdělávání na jiném typu střední školy.

Odborná výuka Praktické školy jednoleté a dvouleté je zaměřena na úklidové práce.

2.2. Umístění školy

Školu tvoří čtyři budovy. Hlavní budova se nachází Olomouci – Hejčíně, Tomkova 42 Odloučená pracoviště jsou na Gorazdově náměstí, na ulici Svatoplukova a Táboritů. Budova Svatoplukova má velmi dobrou polohu z hlediska dopravní obslužnosti, v těsné blízkosti se nacházejí autobusové zastávky. Budova je rekonstruovaná z bývalého kláštera. Nemovitost je majetkem Statutárního města Olomouce a je užívána na základě smlouvy o nájmu. Stojí uprostřed oploceného parkového areálu, na jehož údržbě se v rámci výuky podílejí i sami žáci. Součástí areálu jsou školní dílny a školní zahrada. Tato budova slouží žákům 1. a 2. stupně, třídám školy speciální, třídám praktické školy jednoleté a dvouleté, je zde školní družina, internát a školní jídelna, která dováží celodenní stravu z kuchyně SOU Rooseveltova. Sídlí zde vedení školy, administrativní pracovnice a sociální pracovnice.

Druhá budova se nachází v příměstské části Bělidla na ulici Táboritů. Zde probíhá výuka 2. stupně, je zde školní jídelna, která dováží stravu rovněž z kuchyně SOU Rooseveltova. K areálu této budovy patří upravené školní hřiště poskytující žákům možnost sportovního využití.

2.3. Materiálně – technické vybavení školy

Výuka žáků probíhá v kmenových i odborných učebnách. Počítačová učebna je vybavena počítači, 2 tiskárnami, dataprojektorem a nově pořízenou interaktivní tabulí. Další 2 interaktivní tabule a notebooky škola poříдила z projektu ESF Počítač je kamarád. Z projektu EU – peníze do škol (Šablony) a z následujících Šablon, díky partnerství v projektech, z Národního plánu obnovy byla škola vybavena další IC technikou. Toto vybavení je umístěno na obou budovách. Cvičná kuchyň obsahuje kompletní vybavení (nádobí, sporáky, mikrovlnnou troubu, fritézu, sušičku ovoce a jiné el. spotřebiče) určené pro výuku pracovního vyučování – vaření. Na budově Táboritů byla z projektu „Šance pro děti se SVP II“, registrační číslo projektu CZ.02.3.62/0.0/0.0/16_037/0004871 realizována rekonstrukce cvičné kuchyně, kterou žáci SŠ ve výuce využívají. K práci v keramické dílně slouží hrnčířský kruh a keramická pec, drobné nářadí a glazury. Při práci na školním pozemku žáci používají nejrůznější zahradnické náčiní. Kabinet hudební výchovy, který je využíván zároveň jako učebna, je vybaven kvalitním pianinem, kytarami, rytmickými nástroji, notovým materiálem, CD přehrávači a dalšími přístroji, kazetami a CD nosiči. Žákům slouží také posilovna a stolní tenis, k dispozici je školní knihovna, doplňovaná o nové tituly, která byla zapojením školy do výzvy 56 zaměřené na čtenářskou gramotnost vybavena kvalitními publikacemi, notebookem a elektronickou čtečkou knih. Rovněž kabinety matematiky, fyziky, chemie, zeměpisu, přírodopisu, kabinet obrazů a smyslové výchovy jsou doplňovány novými učebními pomůckami. Tyto učebny a kabinety jsou v obou budovách. Škola na Bělidlech má navíc ve svém areálu nově zrekonstruované hřiště pro různé druhy sportu.

Ve třídách je nastavitelný nábytek, v některých jsou instalovány televizní přijímače a další audiovizuální technika, kabinety jsou zařízeny novým nábytkem a ostatním drobným užitkovým zařízením. V budovách jsou dobře značeny únikové cesty, dle předpisů jsou instalovány hasicí přístroje a na viditelných místech jsou lékárničky s prostředky 1. pomoci a s kontaktními čísly. V celém areálu školy platí přísný zákaz kouření a požívání alkoholu.

Budova Svatoplukova má bezbariérový přístup do prostor školy a školní družiny.

Každoročně probíhají v období hlavních prázdnin rozsáhlejší práce na opravách a údržbě škol – malování, opravy, nátěry, velké úklidové práce.

2.4. Charakteristika pedagogického sboru

Základní a střední škola na pracovišti Svatoplukova a Táboritů má ve školním roce 2023/2024 celkem 53 zaměstnanců, z toho 44 pedagogických pracovníků (z toho je 5 učitelů střední školy a 2 asistentky pedagoga pro střední školu), včetně dvou zástupců ředitele.

Pedagogický sbor je smíšený a aprobovaný. Pedagogové splňují všechny předpoklady pro práci s žáky s mentálním postižením a snaží se vytvářet pozitivní školní klima.

V rámci dalšího vzdělávání absolvují nejrůznější vzdělávací kurzy a školení. Škola má v pedagogickém sboru výchovného poradce, metodika prevence, metodika ICT a absolventy kurzu 1. pomoci. Průběžně se učitelé vzdělávají a předávají si zkušenosti s využíváním moderních didaktických metod výuky ve všech vzdělávacích předmětech. Všichni zaměstnanci školy absolvují opakovaně každé dva roky školení PO a BOZP a periodické zdravotní prohlídky.

2.5. Charakteristika žáků ZŠ speciální a Praktické školy jednoleté a dvouleté

Klientelu školy speciální tvoří žáci se středně těžkým a těžkým mentálním postižením, žáci s diagnózou autismus, žáci s tělesným postižením a s kombinací více vad. Žáci s jiným než mentálním postižením jsou na základě žádosti zákonných zástupců a doporučení SPC vzdělávání dle vlastního individuálního vzdělávacího plánu.

Žáci Praktické školy dvouleté jsou absolventi ZŠ speciální se středně těžkým postižením a s postižením více vadami.

z řad pedagogických pracovníků

Členové školské rady
za zřizovatele:

Mgr. Pavel Neumeister, Ph.D.
PhDr. Karel Goš

Členové školské rady
za zákonné zástupce nezletilých žáků: Renáta Gargelová
Roman Haluzík

Školská rada schvaluje a bere na vědomí všechny důležité dokumenty školy, vyjadřuje se k výsledkům hospodaření a k rozpočtu školy.

Škola také úzce spolupracuje s Univerzitou Palackého Olomouc, a to s Pedagogickou fakultou a Fakultou tělesné kultury, jejichž studenti zde působí v rámci praxe a svým způsobem ožívují dění ve škole.

3. Charakteristika ŠVP

3.1. Zaměření školy

Praktická škola dvouletá doplňuje a rozšiřuje všeobecné vzdělání dosažené v průběhu povinné školní docházky. Vzdělávací proces je zaměřen na získání základních pracovních dovedností, návyků a pracovních postupů potřebných v každodenním i v budoucím pracovním životě. Poskytuje základy odborného vzdělání a manuálních dovedností v oboru dle zaměření přípravy a vedoucích k profesnímu uplatnění. Získané dovednosti mohou žáci také využít v dalším vzdělávání.

Praktická škola dvouletá je zaměřena zejména na úklidové práce, z čehož plyne náplň praktických činností, které mají žáky připravit k budoucímu profesnímu uplatnění. Profilace školy vychází z vlastních možností nabídky vzdělávání, z potřeb regionu a individuálních schopností žáků.

3.2 Organizace vzdělávání

Vzdělávání v praktické škole dvouleté se uskutečňuje v denní formě vzdělávání. Vzhledem ke speciálním vzdělávacím potřebám žáků je vhodné organizovat výuku tak, aby byly respektovány psychické, fyzické a sociální možnosti žáků, jejich individuální zvláštnosti a schopnosti.

Ve výjimečných případech může ředitel školy délku vzdělávání prodloužit nejvýše o dva školní roky.

3.3 Podmínky pro přijetí ke vzdělávání v praktické škole

Praktická škola dvouletá je určena žákům se středně těžkým mentálním postižením, případně lehkým mentálním postižením v kombinaci s dalším zdravotním postižením, kteří ukončili:

- povinnou školní docházku v základní škole samostatně zřízené pro žáky se zdravotním postižením;
- povinnou školní docházku v základní škole speciální;

- povinnou školní docházku, ale nezískali základní vzdělání;
- základní vzdělání v základní škole a z vážných zdravotních důvodů, které jsou v kombinaci s mentálním postižením, se nemohou vzdělávat na jiném typu školy.

Zdravotní požadavky:

V praktické škole dvouleté se vzdělávají žáci s různou mírou závažnosti rozličných zdravotních postižení. Vzhledem k tomu musí být zdravotní způsobilost žáků ke vzdělávání v odborných činnostech a oborech podle zaměření školy posouzena odborným lékařem. Na základě jeho doporučení budou stanoveny požadavky na žáky, které budou důsledně respektovat jejich individuální zvláštnosti, zdravotní stav a specifické problémy vyplývající z povahy a stupně postižení.

3.4 Způsob ukončování vzdělávání a doklad o dosaženém stupni vzdělání

Vzdělávání se ukončuje závěrečnou zkouškou; dokladem o dosažení stupně vzdělání je vysvědčení o závěrečné zkoušce.

Závěrečná zkouška v oborech vzdělání, v nichž se dosahuje stupně středního vzdělání, se skládá z ústní teoretické zkoušky z odborných předmětů a z praktické zkoušky z odborných předmětů. Obsah a organizace závěrečné zkoušky se řídí platnými předpisy.

Úspěšným ukončením vzdělávacího programu žák získá střední vzdělání.

3.5 Uplatnění absolventa

Absolventi praktické školy dvouleté jsou připravováni pro jednoduché pracovní činnosti v oblasti služeb a výroby (např. v sociálních a komunálních službách, ve zdravotnictví, ve výrobních podnicích, v zemědělství), případně k pokračování v dalším vzdělávání.

3.6 Zabezpečení výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Vzdělávání žáků sluchově a zrakově postižených

Žáci s takovým druhem postižení jsou vzděláváni dle individuálních vzdělávacích plánů. Podle stupně postižení může být požadována přítomnost osobního asistenta, který bude pomáhat jednomu či více žákům při přizpůsobení se školnímu prostředí, při komunikaci s učiteli, s ostatními žáky, při komunikaci školy s rodiči postiženého žáka. Speciální péče bude zaměřena:

- na prostorovou orientaci a samostatný pohyb
- na práci s optickými pomůckami
- na zdravotní tělesnou výchovu

Vzdělávání žáků tělesně postižených

Výhodou pro takto postižené žáky je bezbariérový vstup do budovy školy, Pro žáka

může být požadována přítomnost osobního asistenta, který mu bude pomáhat při přizpůsobení se školnímu prostředí, při komunikaci s učiteli, ostatními žáky, při zajištění hygieny a stravování.

Vzdělávání žáků s autismem

Na základě posouzení SPC o závažnosti postižení může být požadována přítomnost osobního asistenta, který bude pomáhat žákovi (žákům) při přizpůsobení se školnímu prostředí, při komunikaci s učiteli, s ostatními spolužáky.

Vzdělávání žáků s více vadami

Žáci jsou vzděláváni na základě individuálních vzdělávacích plánů. Může být požadována přítomnost osobního asistenta, který bude žákovi (žákům) pomáhat při přizpůsobení se školnímu prostředí, při komunikaci s učiteli, s ostatními žáky.

Vzdělávání žáků s kombinací postižení

U žáků s kombinovaným postižením (mentálním postižením a dalším zdravotním postižením – tělesným, zrakovým, sluchovým, těžkými vadami řeči a autismem) uplatňujeme při vzdělávání speciálně pedagogické postupy a alternativní metody výuky. Tyto metody nacházejí uplatnění zejména při rozvíjení rozumových schopností, orientačních dovedností, zlepšování sociální komunikace, sebeobsluhy a dalších dovedností potřebných k úspěšné integraci do společnosti. ŠVP jsou podkladem pro vypracování individuálních vzdělávacích plánů. Na úrovni ŠVP je možné přizpůsobit a upravit vzdělávací obsah pro tyto žáky tak, aby bylo dosaženo souladu mezi vzdělávacími požadavky a jejich skutečnými možnostmi.

Pro úspěšné vzdělávání žáků s kombinací postižení pedagog:

- uplatňuje zdravotní hlediska a respektuje individualitu a potřeby žáka
- využívá všech podpůrných opatření
- uplatňuje princip diferenciací a individualizace vzdělávacího procesu při organizaci činností, při stanovování obsahu, forem i metod výuky
- zohledňuje druh, stupeň a míru postižení při hodnocení výsledků vzdělávání
- spolupracuje se zákonnými zástupci žáka, školskými poradenskými zařízeními a s odborníky z jiných resortů při tvorbě individuálních vzdělávacích plánů
- spolupracuje s ostatními školami, které vzdělávají žáky se stejným druhem postižení
- upravuje a formuluje očekávané výstupy vzdělávacích oborů v jednotlivých obdobích tak, aby byly pro tyto žáky z hlediska jejich možností reálné a splnitelné a těmto výstupům přizpůsobit i výběr učiva
- uplatňuje alternativní formy komunikace

Vzdělávání žáků se zdravotním znevýhodněním a sociálním znevýhodněním

Škola umožňuje výuku žáků se zdravotním znevýhodněním, pro které je vybudován bezbariérový vstup. Výuka je upravena s ohledem na jejich potřeby a možnosti.

Vzdělávání cizinců probíhá podle § 20 odst. 5 zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, a podle § 10 odst. 1 vyhlášky č. 48/2005 Sb., o základním vzdělávání a některých náležitostech plnění povinné školní docházky, ve znění pozdějších předpisů.

Škola poskytuje žákům cizincům jazykovou přípravu prezenční formou. Při posuzování výstupů z předmětů vedených v českém jazyce, zohledňujeme jazykovou úroveň žáka cizince jak v požadavcích na vzdělávání, tak v celkovém hodnocení.

4 Pojetí a cíle středního vzdělávání

4.1 Pojetí středního vzdělávání

Střední vzdělávání rozvíjí vědomosti, dovednosti, schopnosti, postoje a hodnoty získané v základním vzdělávání důležité pro osobní rozvoj žáků a poskytuje obsahově širší vzdělávání. Vytváří předpoklady pro plnoprávný osobní a občanský život a přípravu na výkon povolání nebo pracovní činnosti. Obsah, formy a metody středního vzdělávání v praktické škole jednoleté jsou přizpůsobeny vzdělávání žáků se zdravotním postižením především s mentálním postižením. Vzdělávání umožňuje žákům osvojení vědomostí a dovedností potřebných k výkonu konkrétních jednoduchých činností v různých profesních oblastech i v každodenním životě a je v souladu s individuálními potřebami a psychickými i fyzickými možnostmi žáků. Důraz je kladen především na vypěstování kladného vztahu k práci, na rozvoj komunikačních dovedností, výchovu ke zdravému životnímu stylu, dosažení maximální možné míry samostatnosti a posílení sociální integrace.

4.2 Cíle a výchovné a vzdělávací strategie středního vzdělávání

Cíle středního vzdělávání vyjadřují záměr školy, k čemu má vzdělávání směřovat a o co má usilovat. Jejich naplnění závisí na míře využívání podpůrných opatření žáků se speciálními vzdělávacími potřebami, jejich schopnostech, možnostech, míře a stupni postižení. Vzdělávání v praktické škole jednoleté dále rozvíjí klíčové kompetence získané na úrovni základního vzdělávání a utváří odborné kompetence podle zaměření přípravy. Dosažení uvedených cílů znamená posílení předpokladů integrace žáků do společnosti.

V praktické škole jednoleté usilujeme o naplnění těchto cílů:

- **rozšiřovat a prohlubovat u žáků poznatky získané v základním vzdělávání;**
 - při rozvíjení dovedností, vědomostí vycházíme z přímé zkušenosti
 - žákům nabízíme dostatek informací a podnětů z praktického života
 - informace propojujeme se skutečným životem
 - učíme žáky zodpovědnosti
 - umožňujeme žákům prezentaci výsledků jejich práce
 - žáky k činnostem vhodně motivujeme
 - využíváme kladného hodnocení, hodnotíme úspěch
- **upevňovat a dále rozvíjet klíčové kompetence žáků, zkvalitnit jejich vědomosti, dovednosti a formovat jejich postoje**
- **podněcovat žáky k tvořivému myšlení, logickému uvažování a samostatnému řešení problémů**
 - vytváříme dostatek příležitostí k získávání nových zkušeností a poznatků
 - při výuce uplatňujeme mezipředmětové vztahy
 - používáme dostatek praktických činností
 - uplatňujeme dostatek základních myšlenkových operací – srovnávání, třídění, analýza, syntéza, zobecňování, abstrakce
 - podněcujeme řešení problémů
- **vést žáky k využívání komunikačních dovedností (případně alternativních způsobů komunikace), používat účinnou a otevřenou komunikaci a směřovat je k demokratické diskuzi**
 - podporujeme rozvoj sociálních vztahů ve třídě

- využíváme různé metody komunikace (ústní, písemná, výtvarná, AAK.)
 - učíme žáky naslouchat druhým, respektovat odlišný názor, umění vyjadřovat se věcně
- **rozvíjet tělesné, duševní a specifické schopnosti a dovednosti žáků**
 - vhodně ovlivňujeme emoční procesy žáků, vyjadřující jejich vztahy a postoje k okolnímu světu
 - učíme žáky ohleduplnému a citlivému vztahu k lidem, k přírodě, ke kulturním hodnotám
 - zajišťujeme dostatek příležitostí k získávání zkušeností v činnostech, které žákům přinášejí radost a uspokojení
- **učit žáky vnímat a chránit zdraví jako vyvážený stav duševní, fyzické a sociální pohody**
 - vedeme žáky k pochopení potřeby zdravého vývoje člověka a upevňujeme poznatky a dovednosti žáků v oblasti péče o zdraví a jeho preventivní ochrany
 - motivujeme žáky k pozitivnímu myšlení, k překonávání stresových situací
 - učíme žáky organizaci denního režimu a dodržování zdravého životního stylu
 - vytváříme žákům ve škole, ve třídě vhodné, estetické a bezpečné prostředí, hygienické zázemí, podporujeme zdravé stravovací návyky a pitný režim, dáváme žákům možnost relaxace a pohybových aktivit
 - vhodně vysvětlujeme žákům (i formou besed) rizika spojená s kouřením a užíváním drog
 - důsledně dbáme na prevenci šikany a násilí mezi dětmi
 - podporujeme dobré vztahy mezi žáky, vzájemnou sounáležitost i respektování individuálních rozdílů
- **rozvíjet vztahy k lidem, k prostředí a přírodě a směřovat žáky k jednání v souladu se strategií udržitelného rozvoje**
 - zajišťujeme žákům dostatek příležitostí k získávání zkušeností pro porozumění odlišnosti jiných kultur a toleranci k minoritním skupinám ve společnosti
 - vedeme žáky k solidaritě s druhými
 - vedeme žáky k ohleduplnosti vůči starším lidem a ochotě pomáhat jim
- **vést žáky k vytváření odpovědného přístupu k plnění svých povinností a k respektování stanovených pravidel**
 - podporujeme rozvoj samostatnosti
 - vhodně formujeme hodnotovou orientaci žáků
 - důsledně vedeme žáky k dodržování mravních hodnot a slušného chování
- **vést žáky k vytrvalému a pečlivému přístupu k týmové i samostatné práci**
 - umožňujeme žákům zažít uspokojení z vlastní práce, pocit odpovědnosti
 - vytváříme přátelskou atmosféru v kolektivu
 - motivujeme žáky vlastním příkladem (spolupráce mezi učiteli)
- **směřovat žáky k osvojování si poznatků a pracovních postupů a připravovat je k vykonávání pracovních činností podle jejich schopností**
 - učíme žáky osvojování základních pracovních dovedností a návyků
 - umožňujeme žákům vyzkoušet si konkrétní pracovní činnosti a pomáháme jim zvolit tu, která jim bude vyhovovat a kterou budou zvládat

5 Klíčové a odborné kompetence žáka

Klíčové kompetence jsou takové soubory vědomostí, dovedností a postojů, které lze široce uplatňovat v rozmanitých profesích a životních situacích. Získané kompetence umožňují žákům lépe se přizpůsobovat společenskému vývoji.

Rozvíjení klíčových kompetencí získaných v průběhu školní docházky musí vycházet z osobnostních dispozic, fyzických předpokladů žáků a musí důsledně respektovat jejich individuální zvláštnosti.

Při utváření klíčových kompetencí je důležitá zejména vhodná volba metod a organizačních forem výuky.

Ve středním vzdělávání jsou klíčové kompetence doplněny o odborné kompetence, které neexistují izolovaně, ale navzájem se prolínají a doplňují. K jejich osvojení musí směřovat veškerý vzdělávací obsah, jehož pojetí v ŠVP vytváří předpoklady pro efektivní využití a uplatnění osvojených vědomostí a dovedností.

5.1 Klíčové kompetence

V praktické škole jednoleté je kladen důraz především na rozvíjení komunikačních dovedností a soběstačnosti v běžném životě. Formou praktických činností ve vzdělávací i praktické složce vzdělávání jsou u žáků, na úrovni jejich schopností a individuálních předpokladů, vytvářeny a rozvíjeny tyto klíčové kompetence:

kompetence k učení, kompetence k řešení problémů, kompetence komunikační, kompetence sociální a personální, kompetence občanské a kompetence pracovní.

Žáci získávají dovednosti za různě dlouhou dobu a na rozdílné úrovni.

Kompetence k učení

Žák by měl:

- využívat vhodné metody a techniky při učení a praktických činnostech;
- být motivován k rozšiřování a prohlubování svých vědomostí a dovedností;
- reagovat na hodnocení ze strany druhých, přijímat radu i oprávněnou kritiku;
- uplatňovat základní zkušenosti a postupy v pracovních činnostech.

Kompetence k řešení problémů

Žák by měl:

- rozpoznat problémy a hledat nejvhodnější způsob řešení;
- řešit běžné životní situace a překážky, překonávat je přiměřeně ke svým možnostem, případně za pomoci druhé osoby;
- dokázat přivolat pomoc v případě ohrožení vlastní nebo jiné osoby.

Kompetence komunikativní

Žák by měl:

- dokázat se, v rámci svých možností, srozumitelně vyjadřovat ústní, písemnou nebo jinou alternativní formou;

- naslouchat druhým, rozumět obsahu sdělení a adekvátně na něj reagovat;
- využívat pro komunikaci běžné informační a komunikační prostředky;
- využívat získané komunikativní dovednosti k vytváření pozitivních vztahů a ke spolupráci s ostatními lidmi.

Kompetence sociální a personální

Žák by měl:

- vědět o svých základních právech a povinnostech a respektovat práva a povinnosti ostatních;
- orientovat se v základních mravních hodnotách a uplatňovat základní pravidla společenského chování;
- jednat zodpovědně vůči vlastní i druhé osobě;
- dokázat se přiměřeně chovat v krizových situacích i v situacích ohrožujících život podle pokynů kompetentních osob a uplatňovat osvojené dovednosti a postupy.

Kompetence občanské

Žák by měl:

- znát základní práva a povinnosti občanů, respektovat společenské normy a pravidla soužití;
- uvědomovat si význam zdravého životního stylu, chránit své zdraví i zdraví druhých lidí;
- podílet se na ochraně životního prostředí a jednat v souladu se strategií udržitelného rozvoje;
- rozpoznat nevhodné a rizikové chování.

Kompetence pracovní

Žák by měl:

- mít osvojeny základní pracovní dovednosti, návyky a postupy pro každodenní běžné pracovní činnosti;
- chápat význam práce a možnost vlastního zapojení do pracovního procesu;
- plnit stanovené povinnosti, být schopen spolupráce, respektovat práci svou i druhých;
- znát možnosti využívání poradenských a zprostředkovatelských služeb;
- znát a dodržovat zásady bezpečnosti a hygieny práce i ochrany zdraví při práci.

5.2 Odborné kompetence pro všechna zaměření školy

Odborné kompetence se vztahují k výkonu pracovních činností, od jejichž požadavků se odvíjejí. Tvoří je soubor odborných vědomostí a dovedností, postojů a hodnot požadovaných u absolventů praktické školy. Stanovené odborné kompetence by měly být dosažitelné pro většinu žáků ve všech specifických zaměřeních.

Dodržovat zásady bezpečnosti a ochrany zdraví při práci

Žák by měl:

- dodržovat právní předpisy z oblasti BOZP, hygienické předpisy a předpisy požární ochrany;
- používat osobní ochranné pracovní prostředky podle prováděných činností;

- spolupodílet se na vytváření bezpečného pracovního prostředí.

Usilovat o kvalitu své práce, výrobků a služeb

Žák by měl:

- dodržovat stanovené normy a předpisy;
- pracovat podle instrukcí nebo návodu, případně za pomoci druhé osoby; pracovat v souladu s technologickými předpisy a uplatňovat pracovní návyky;
- zvolit vhodné materiály, vybrat a použít správné pracovní nástroje, pomůcky a technické vybavení podle vykonávané pracovní činnosti;
- spolupracovat při dosahování stanovených úkolů;
- zkontrolovat a zhodnotit kvalitu své vykonané činnosti.

Jednat ekonomicky a v souladu se strategií trvale udržitelného rozvoje

Žák by měl:

- znát význam, účel a užitečnost vykonávané práce, její finanční i společenské ohodnocení;
- posuzovat v pracovním procesu prováděné činnosti z pohledu jejich vlivu na životní prostředí;
- nakládat s materiály, energiemi, odpady, vodou a jinými látkami s ohledem na životní prostředí.

5.2.1 Odborné kompetence podle zaměření školy

Viz Charakteristika předmětu Technologie úklidových prací.

5.3 Průřezová témata

Průřezová témata tvoří významnou a nedílnou součást vzdělávání v praktické škole. Jsou důležitým formativním prvkem, vytvářejí příležitosti pro individuální uplatnění žáků i pro jejich vzájemnou spolupráci a pomáhají dále rozvíjet osobnost žáka především v oblasti postojů a hodnot. Zařazení průřezových témat je důležité pro utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáků, protože mají silný výchovný aspekt a pomohou v osobním a charakterovém rozvoji žáků. Obsahová náplň průřezových témat byla přizpůsobena schopnostem a možnostem žáků vzdělávaných v praktické škole jednoleté a navazuje na průřezová témata v základním vzdělávání. Svým výchovným zaměřením a obsahem se promítají do vzdělávacích oblastí a pomáhají je doplňovat a propojovat.

Průřezová témata jsou realizována především formou integrace do vzdělávacích předmětů. Každé téma se skládá z několika okruhů.

Ve vzdělávání v praktické škole jednoleté jsou vymezena tato průřezová témata:

- **Osobnostní a sociální výchova**
- **Člověk a životní prostředí**
- **Člověk a svět práce**

Osobnostní a sociální výchova

Charakteristika průřezového tématu

Průřezové téma se prolíná celým vyučovacím i životním procesem. Osobnostní a sociální výchova pomáhá žákům (s ohledem na jejich specifika a možnosti) rozvíjet jejich osobnost, vlastnosti, postoje, sebeúctu, sebedůvěru a přebírat zodpovědnost za své jednání v různých situacích denního života i při práci.

Přínos průřezového tématu k naplňování cílů vzdělávání směřuje k:

- utváření pozitivních postojů a porozumění sobě samému a druhým;
- rozvíjení sebedůvěry, regulace nežádoucích projevů vlastního chování a účelnému prezentování se v různých situacích;
- utváření dobrých mezilidských vztahů a rozvíjení dovednosti dobré komunikace;
- rozvíjení dovedností pro vzájemnou spolupráci a pomoc a uvědomování si její hodnoty;
- rozvíjení základních specifických dovedností pro zvládání různých sociálních situací;
- akceptování různých typů lidí, názorů, přístupů k řešení problémů;
- primární prevenci sociálně patologických jevů, rizikového chování a možného zneužívání vlastní osoby.

Tematické celky průřezového tématu:

Osobnostní rozvoj

- **Rozvoj schopnosti poznávání** – cvičení smyslového vnímání, pozornosti, soustředění a koncentrace; cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů; dovednosti pro celoživotní učení;
- **Sebepoznání a sebepojetí** – já jako zdroj informací o sobě; druhí jako zdroj informací o mně; moje tělo; můj vztah k sobě samému;
- **Seberegulace a sebeorganizace** – cvičení sebekontroly, sebeovládání; zvládání zátěžových a krizových situací; organizace vlastního času (harmonogram dne);
- **Psychohygienu** – dovednosti pro pozitivní naladění mysli a dobrý vztah k sobě samému a k druhým lidem; dovednosti zvládat stresové situace (uvolnění – relaxace); hledání pomoci při potížích; rozvíjení zdravého a bezpečného životního stylu.

Sociální rozvoj

- **Poznávací schopnosti** – cvičení pozorování; vzájemné poznávání se ve skupině (ve škole, v zaměstnání, poznávání dalších lidí), nácvik schopností rozeznat nebezpečí a rizikové situace; rozvoj pozornosti vůči odlišnostem;
- **Mezilidské vztahy** – péče o dobré vztahy; chování podporující dobré vztahy, respekt, podpora, pomoc; lidská práva jako regulativ vztahů; vztahy ve skupině/třídě (práce s přirozenou dynamikou dané třídy jako sociální skupiny); rozvoj sociálních dovedností pro spolupráci (jasná a respektující komunikace, řešení konfliktů, podřízení se);
- **Komunikace** – dovednosti pro sdělování; verbální i nonverbální komunikace v různých situacích (informování, odmítání, omluva, pozdrav, prosba, přání, přesvědčování); řešení konfliktů, vyjednávání, vysvětlování, sebeprezentace, žádost apod.; odmítání nevhodné nebo nepříjemné komunikace.

Člověk a životní prostředí

Charakteristika průřezového tématu

Člověk a životní prostředí vede jedince k pochopení komplexnosti a složitosti vztahů člověka a životního prostředí, tj. k pochopení nezbytnosti postupného přechodu k udržitelnému rozvoji společnosti a k poznání významu odpovědnosti za jednání společnosti i každého jedince. Umožňuje sledovat a uvědomovat si vztahy mezi člověkem a prostředím. Vede jedince k účasti, ochraně a utváření prostředí, ovlivňuje v zájmu udržitelnosti rozvoje lidské civilizace životní styl a hodnotovou orientaci žáků. Na realizaci tohoto průřezového tématu se podílí většina vzdělávacích oblastí

Přínos průřezového tématu k naplňování cílů vzdělávání směřuje k:

- porozumění vztahům člověka a prostředí a důsledkům lidských činností na prostředí;
- uvědomování si podmínek života a možností jejich ohrožování a vede k odpovědnosti ochrany přírody a přírodních zdrojů;
- získávání znalostí, dovedností a pěstování návyků nezbytných pro každodenní žádoucí jednání vůči životnímu prostředí;
- rozvíjení spolupráce v péči o životní prostředí na místní, regionální úrovni;
- odpovědnosti k ochraně přírody a přírodních zdrojů a respektování principů udržitelného rozvoje;
- utváření zdravého životního stylu a k vnímání estetických hodnot prostředí.

Tematické celky průřezového tématu

Ekosystémy

Vzájemné vztahy organismů a prostředí; struktura a funkce ekosystémů; základní podmínky života; ochrana přírody; les (les v našem prostředí, význam lesa); pole (význam, způsob hospodaření, jejich okolí); změny okolní krajiny vlivem člověka; vodní zdroje (lidské aktivity spojené s vodním hospodářstvím, důležitost pro krajinnou ekologii); moře (druhová odlišnost, význam pro biosféru); lidské sídlo (město – vesnice, odlišnosti jejich funkce); kulturní krajina.

Vztah člověka k prostředí

Vztahy člověka k prostředí, k nejbližšímu okolí (aplikace na místní podmínky); vliv prostředí na lidské zdraví; principy udržitelnosti rozvoje; aktuální ekologické problémy; naše obec (přírodní zdroje, jejich původ a způsoby využívání, příroda a kultura obce a její ochrana, zajišťování ochrany životního prostředí v obci, řešení odpadového hospodářství, vliv jednání lidí na prostředí); lokální ekologický problém (příklad problému, jeho příčina, důsledky, souvislosti, možnosti a způsoby řešení); prostředí a zdraví (rozmanitost vlivů prostředí na zdraví, možnosti a způsoby ochrany zdraví).

Výchova pro vstup do světa práce

Charakteristika tématu

Průřezové téma **Člověk a svět práce** postihuje široké spektrum pracovních činností a technologií, vede žáky k získání základních uživatelských dovedností v různých oborech lidské činnosti. Koncepce vzdělávání vychází z konkrétních životních situací, v nichž žáci přicházejí do přímého kontaktu s lidskou činností a technikou.

Přínos průřezového tématu k naplňování cílů vzdělávání směřuje k:

- motivaci pro zapojení do pracovního života;
- dovednostem získat informace o profesních příležitostech a srovnání se svými předpoklady;
- rozvíjení dovedností verbální prezentace při jednáních s potencionálními zaměstnavateli;
- dodržování bezpečnosti a ochrany zdraví při práci.

Tematické celky průřezového tématu

Práce a zaměstnanost

Hlavní oblasti světa práce; charakteristické znaky práce a jejich aplikace na možnosti pracovního uplatnění (pracovní činnosti, pracovní prostředky, pracoviště, pracovní doba, bezpečnost a ochrana zdraví při práci); trh práce a jeho ukazatele; požadavky zaměstnavatelů; problémy nezaměstnanosti; získávání informací při hledání zaměstnání – práce s informacemi, nácvik konkrétních situací.

Pracovně právní legislativa – zákoník práce, pracovní poměr, práva a povinnosti zaměstnance a zaměstnavatele, mzda a její složky, informační, poradenské a zprostředkovatelské služby v oblasti hledání zaměstnání, úřady práce, rekvalifikace.

Sebeprezentace

Písemná i verbální, sestavování žádostí o zaměstnání, životopis, inzerát, odpověď na inzerát, přijímací pohovor – nácvik konkrétních modelových situací.

Do ŠVP jsou implementovány oblasti Tranzitního plánu, které byly součástí projektu „Šance pro děti se SVP II“, registrační číslo projektu CZ.02.3.62/0.0/0.0/16_037/0004871.

Oblastí je celkem šest a každé z nich obsahuje sedm témat. Oblastmi Tranzitního plánu jsou: Uvedení a uplatnění absolventů na trhu práce (implementováno do Občanské výchovy), Volnočasové aktivity a výchova ve volném čase (implementováno do Tělesné výchovy, Výtvarné výchovy, Hudební výchovy a Výchovy ke zdraví), Sebeobsluha, hospodaření v domácnosti a zabezpečení jejího chodu (implementováno do předmětu Matematika, Výživa a výroba pokrmů, Technologie úklidových prací a Rodinná výchova), Rodina, partnerské soužití, péče o dítě, sexualita (implementováno do Výchovy ke zdraví a Rodinné výchovy) Osobnostní rozvoj, mezilidská komunikace a socializace (implementováno do Dramatické výchovy a Rodinné výchovy), Sociální zabezpečení, sociální služby a finanční gramotnost (implementováno do předmětu Ma-

tematika, Rodinná výchova a Občanská výchova). Výše uvedené oblasti budou součástí ŠVP jednotlivých předmětů a zároveň implementovány do klíčových kompetencí žáka v jednotlivých předmětech a také součástí průřezových témat.

Názvy témat jednotlivých oblastí a předměty v nichž jsou témata zahrnuta:

Oblast 1 "Uvedení a uplatnění absolventů na trhu práce" (Občanská výchova)

- Téma č. 1 - Cesta na úřad práce
- Téma č. 2 - Životopis
- Téma č. 3 - Ukončil jsem studium a co dál
- Téma č. 4 - Chci pracovat
- Téma č. 5 - Příjímací pohovor
- Téma č. 6 - První návštěva úřadu práce
- Téma č. 7 - Hledám si práci sám

Oblast 2 "Volnočasové aktivity a výchova ve volném čase" (Tělesná výchova, Hudební výchova, Výchova ke zdraví)

- Téma č. 1 - Návštěva divadla
- Téma č. 2 - Volný čas - základní pojmy
- Téma č. 3 - Nástrahy volného času - rizikové chování u dětí a mládeže
- Téma č. 4 - Relaxace a relaxační cvičení
- Téma č. 5 - Sport
- Téma č. 6 - Kulturní instituce v našem městě
- Téma č. 7 - Volnočasové aktivity dětí a mládeže

Oblast 3 "Sebeobsluha, hospodaření v domácnosti a zabezpečení jejího chodu" (Výživa a výroba pokrmů, Technologie úklidových prací, Matematika)

- Téma č. 1 - Vytvoření nákupního seznamu pro přípravu jídel
- Téma č. 2 - Nákupní možnosti v Olomouci
- Téma č. 3 - Zabezpečení chodu domácnosti
- Téma č. 4 - Režim dne, sebeobsluha
- Téma č. 5 - Základní stravovací návyky
- Téma č. 6 - Dopravní prostředky
- Téma č. 7 - Hodnota peněz, rozpočet

Oblast 4 "Rodina, partnerské soužití, péče o dítě, sexualita" (Výchova ke zdraví a Rodinná výchova)

- Téma č. 1 - Rodina
- Téma č. 2 - Těhotenství a příprava na porod
- Téma č. 3 - Hygiena u dětí
- Téma č. 4 - Partnerské soužití
- Téma č. 5 - Péče o dítě
- Téma č. 6 - Údržba domácnosti
- Téma č. 7 - Sňatek, rozvod

Oblast 5 "Osobnostní rozvoj, mezilidská komunikace a socializace" (Dramatická výchova a Rodinná výchova)

- Téma č. 1 - Osobnost žáka
- Téma č. 2 - Návštěva úřadu a pošty
- Téma č. 3 - Neverbální komunikace
- Téma č. 4 - Osobnostní rozvoj žáka
- Téma č. 5 - Verbální komunikace

- Téma č. 6 - Návštěva banky
- Téma č. 7 - Vztahy mezi vrstevníky a vztah k autoritám

Oblast 6 "Sociální zabezpečení, sociální služby a finanční gramotnost" (Občanská výchova, Matematika, Rodinná výchova)

- Téma č. 1 - Peníze
- Téma č. 2 - Okresní správa sociálního zabezpečení
- Téma č. 3 - Mzda
- Téma č. 4 - Sociální služby
- Téma č. 5 - Finanční gramotnost
- Téma č. 6 - Bezhotovostní platební styk
- Téma č. 7 - Rizikový nákup

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

**MS
MT**
MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

Celý školní vzdělávací program praktické školy dvouleté je k nahlédnutí u zástupkyně ředitele na budově Svatoplukova 11.